

Til Hr. Aage Frandsen: Foruden det at se forslaget som eksemplarisk for god lovforberedelse så tager jeg det som udtryk for, at SF også på det her felt vil bidrage til vedtagelsen ved den endelige behandling.

Hr. Bendt Bendtsen stillede et konkret spørgsmål, som knyttede sig til fotoforevisning, og sådan som spørgsmålet blev formuleret af hr. Bendt Bendtsen, og sådan som jeg fik noteret det, så hang det sammen med, hvilken retssikkerhed der skulle være forbundet med fotoforevisning, og den retssikkerhed var altså, at forsvareren skulle være til stede, og her blev der spurgt, om der alene var tale om det, når der var en konkret sigtelse. Sådan som spørgsmålet her er formuleret, så må svaret jo være ja, for man har jo ikke en beskikket forsvarer, hvis der ikke er rejst en konkret sigtelse.

Så de spørgsmål, som hr. Nonbo, hr. Bendt Bendtsen og også hr. Tom Behnke stillede, vil være spørgsmål, som jeg er sikker på vil føre til en positiv afklaring under udvalgsbehandlingen, og som vil gøre, at vi får vedtaget lovforslaget med et meget bredt flertal.

Til fru Line Barfod, der på vegne af Enhedslisten fremførte synspunktet om, at det var nødvendigt at få set på de gamle politilove fra forrige århundrede, dér kan jeg love fru Line Barfod, at det vil blive grundigt vurderet i den politikkommission, som er nedsat, og som foruden at se på den organisatoriske opbygning af dansk politi med de 54 politikredse og den ledelsesmæssige struktur, som vi har i dansk politi, også skal se på behovet for en revision af de gamle politilove. Jeg vil så være i stand til, når vi går ind i det næste årtusinde, at vende tilbage til Folketinget med klare svar på det.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Poul Nødgaard): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
10) Første behandling af lovforslag nr. L 43: Forslag til lov om ændring af straffeloven. (Afkriminalisering af prostitution m.v. samt kriminalisering af kunder til prostituerede under 18 år).

Af justitsministeren (Frank Jensen).
 (Fremsat 8/10 98).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Else Marie Mortensen (S):

Det emne, som L 43 beskæftiger sig med, nemlig prostitution, er omgivet af mange myter, tabuer og fordomme. Det har også præget den offentlige debat op til den her første behandling. Der er vist ikke den presse-mæssige vinkel, der ikke har været anlagt for at belyse prostitution.

Det handler selvfølgelig om, at myter og tabuer sælger godt, men det er sjældent, at nogen beskæftiger sig med den kendsgerning, at der altid er to parter i en prostitutionshandel, nemlig den prostituerede og kunden eller rettere sagt måske mere korrekt: Den prostituerende.

Det er også sjældent, at der er nogen, der beskæftiger sig med de forskellige lag og de forskelle, der er i problemstillingerne individuel prostitution og begrebet prostitution. Baggrunden for lovforslaget er en klar deling af disse problemfelter, og derfor er retsvirkningerne også vidt forskellige.

Der er mange ting, vi ikke ved eller har en meget begrænset viden om på de her områder. Derfor er jeg også glad for, at satspuljeforligspartierne for halvandet år siden enedes om at afsætte midler til PRO-Centret, så vi kan fortsætte det forebyggende arbejde, rådgivningsarbejdet, det internationale samarbejde og indsamlingen af viden på det her område. Endelig håber vi også at kunne initiere noget egentlig forskning på nogle af de mere tilgrundliggende samfundsmæssige forhold, der gør sig gældende.

Noget af det, vi ved, er imidlertid, at skadevirkningerne ved prostitution er større, jo tidligere prostitutionsdebut der er tale om. Det afspejler sig også i forslaget.

Med det udgangspunkt, at vi betragter det første lag i problemstillingen, dvs. den individuelle prostitution, som et socialt problem eller måske mere korrekt som et symptom på et so-

cialt problem, finder vi det rigtigt at ophæve den sidste rest af kriminalisering af den enkelte prostituerede.

§ 199, der indeholder bestemmelserne, er en forældet og utidssvarende bestemmelse. Når den ikke er blevet ophævet for længe siden, er det efter min opfattelse, fordi det hænger sammen med, at samme paragraf alt andet lige har ydet en vis beskyttelse af den individuelle prostituerede, selv om det naturligvis har været svært at få øje på for den, som det handler om.

Som politikere er vi ofte blevet beskyldt for dobbeltmoral på grund af indholdet i § 199. Det har vi levet med, fordi der ikke har været et ordentligt, et andet alternativ. Med lovforslaget, som det er udformet fra justitsministeren nu, er det lykkedes at kombinere afkriminaliseringen af den individuelle prostituerede med den beskyttelse, idet det i overgangsbestemmelserne understreges, at prostitution ikke er et legalt erhverv, der kan implementeres og anvendes i anden lovgivning, eksempelvis a-kasselovgivning og selskabslovgivning.

Jeg nævnte tidligere, at der er to parter i en prostitutionshandel, nemlig den prostituerede og den prostituerende. Der er altså tale om to mennesker, der hver for sig er nødt til at tage ansvaret for egne handlinger. Det kan vi nok ikke hindre eller udrydde, uanset hvad vi ellers mener om det, når det drejer sig om voksne mennesker, men det er efter vores opfattelse ikke acceptabelt, når det drejer sig om børn og unge under 18 år.

Derfor har vi også stor sympati for den del af forslaget, der går ud på at kriminalisere kunder til prostituerede, der ikke er fyldt 18 år. Vi mener, at vi som samfund bør gøre, hvad det er muligt for at forebygge prostitutionsdebuten blandt helt unge, hvilket i øvrigt også er helt i overensstemmelse med FN's konvention om børns rettigheder.

Forslaget har været sendt til høring i en meget bred kreds, og personligt er jeg meget glad for de høringssvar, der er fremkommet. Jeg er specielt glad for at have modtaget høringssvaret fra Østersøkommissær Ole Espersen, der understreger den alvorlige dimension i den internationalt organiserede kriminalitet, og det understreger også alvoren i problematikken.

Der er ingen tvivl om, at vi har at gøre med et område, der både aktuelt og potentielt rummer meget international kriminalitet. Efter min opfattelse er vi som nationalt parlament forpligtet til at ajourføre og klargøre lovgivningen,

hvis den udøvende myndighed skal have en chance for at dæmme op for udviklingen, pågribe bagmændene og hjælpe ofrene.

Det fremgår specielt af en lang række høringssvar fra interesseorganisationer som Ligestillingsrådet og Danske Kvinders Nationalråd, at man ikke finder beskyttelsen af de unge vidtgående nok. Det håber jeg på en positiv og konstruktiv debat i udvalget om. Fra Socialdemokratiets side ser vi frem til udvalgsarbejdet, og som det fremgår, støtter vi justitsministerens forslag.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Fru Else Marie Mortensen taler meget fint om, at de prostituerede skal have hjælp – det er vi enige i i Dansk Folkeparti – og jeg vil derfor godt spørge fru Else Marie Mortensen, hvordan det så kan være, at en af de foreninger, organisationer, der specielt hjælper narkoprostituerede rigtig godt, nemlig Reden, har så store problemer med at få deres organisation til at køre på grund af manglende økonomisk støtte fra det offentlige.

Det er sådan, at ved budgetforhandlingerne i Århus og i København stillede Dansk Folkeparti forslag om, at den organisation skulle have forøgede midler fra det offentlige, fra kommunerne, fra amterne, men det lykkedes ikke at få flertal for det; dog lykkedes det i Århus at få en lille bevilling igennem, men det var kun sådan med lodder og trisser.

Et af de partier, der var modstander af det, var altså Socialdemokratiet, og derfor undrer det mig, at fru Else Marie Mortensen så alvorsomt kan tale om de her problemer, når hendes parti reelt ikke støtter det, når det kommer til stykket.

(Kort bemærkning).

Else Marie Mortensen (S):

Nu har jeg selv den ære at sidde i Redens bestyrelse, og derfor kan jeg også med ganske rolig samvittighed sige, at Socialdemokratiet – både den nuværende socialminister og tidligere socialdemokratiske medlemmer af Socialudvalget, tidligere socialministre, Socialdemokratiet i Københavns Kommune og mange andre steder – nok er dem, der mest aktivt har støttet Reden.

Reden er en dygtig, frivillig organisation, som jeg ikke kan udtrykke nok beundring og respekt for. Dens dygtighed betyder imidlertid også, at den hele tiden knopskyder. Den bruger

mange kræfter på fundraising, og for den er det en helt naturlig del af dens dagligdag at skabe presseopmærksomhed om yderligere fundraising.

I den sammenhæng er der ikke nogen, tror jeg, der med alvor i stemmen kan komme og bebrejde Socialdemokratiet den støtte, der til enhver tid er blevet udmålt, og hvis hr. Peter Skaarup i øvrigt er i tvivl, skal jeg gerne holde et lille møde, ikke her i Folketingssalen, her synes jeg ikke, vi skal behandle budgetter omkring Reden, men jeg skal gerne vise hr. Peter Skaarup de tal, jeg har liggende på regnskabs-papir i mit kontor her på Christiansborg.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jamen jeg vil da meget gerne tage imod invitationen til at høre lidt mere om Reden. Jeg synes, at jeg også ved lidt om det, men jeg vil meget gerne høre mere.

Jeg vil så bare konstatere, at det da er glædeligt, hvis Socialdemokratiet vil støtte Reden og har gjort det, men jeg kan også konstatere, at partiet rent faktisk har stemt imod forslag om at give penge til Reden, og i den forbindelse synes jeg jo nok, at det er lidt flot indirekte at beskyldte Reden for via pressen sådan ligesom at skulle promovere nogle forskellige bevillinger igenem. Det synes jeg ligger lidt i ordvalget, og derfor vil jeg bare konstatere, at de ord, der bliver sagt heroppefra, desværre ikke rigtig følges af handling fra Socialdemokratiets side.

Karen Rønde (V):

Lovforslag nr. L 43 indebærer en relevant ajourføring af straffeloven, sådan som de samfundsmæssige forhold har udviklet sig. Prostitution er primært et socialt problem, der bør forebygges og løses via sociallovgivningen. Prostitution kalder på hjælpeforanstaltninger og ikke på straf.

Ophævelsen af § 199 vil medføre, at prostitution som sådan ikke kan straffes, men dog fortsat ikke er et lovligt erhverv. Det er vigtigt for os i Venstre, at der ikke er tale om en legalisering af prostitution, men alene en afkriminalisering, idet prostitution ikke bør blive et arbejde, der f.eks. kan bruges til at optjene anciennitet i dagpengesystemet.

Hvad angår de prostituerede selv, har det, som det fremgår af diverse betænkninger, længe været erkendt af så godt som alle, at anvendelsen af § 199 ikke kan anses som et hensigts-

mæssigt middel til bekæmpelse af prostitution. Og i de sidste mange år er paragraffen ikke blevet anvendt af politiet, selv om prostitution desværre finder sted hver dag. Vi har i generationer forgæves forsøgt at bekæmpe prostitution ved at true med straf og ved at straffe de prostituerede. Dertil kommer, at det er inkonsekvent, at § 199 ikke medfører straf for den prostituerede, som det er i dag, hvis indtægten ved prostitution suppleres med en indtægt fra et lovligt erhverv.

Lovforslagets § 223 a indfører en beskyttelse af mindreårige prostituerede ved adgang til at straffe deres kunder. Forslaget er begrundet i bestræbelserne på at beskytte børn mod seksuel udnyttelse. Intentionerne bag denne her paragraf bør klart støttes, og vi må håbe, at paragraffen får en præventiv effekt og vil føre til en reduktion af antallet af mindreårige prostituerede.

I Venstre mener vi, at det bør være strafbart at modtage og købe seksuelle ydelser fra personer under 18 år, også når det sker i enkeltstående tilfælde. For os er det lige så vigtigt at beskytte de unge, der sælger seksuelle ydelser for første gang eller uregelmæssigt, som at beskytte de unge, der mere eller mindre sælger sex regelmæssigt. Og det er vigtigt for os, at der ikke kan spekuleres i, at det efter lovforslaget ikke er strafbart at købe sex hos en person under 18 år, så længe der ikke er tale om mere regelmæssig virksomhed.

Det undrer os, at beskyttelsen i lovforslaget ikke omfatter denne gruppe mindreårige, der sælger sex. Og derfor vil jeg gerne spørge justitsministeren: Hvorfor vil man ikke beskytte den mindreårige i ovennævnte situation? Hvorfor skal der, som i lovforslaget foreslået, være forskel i beskyttelse af mindreårige prostituerede? Og hvad er beskyttelsen værd, hvis den ikke indtræffer hver gang, en kunde køber sex hos en mindreårig?

Konsekvensen af lovforslaget er jo, at kunden, der køber sex hos en 16-årig, som sælger sex for første gang, ikke kan straffes. Men kommer han igen efter omkring 14 dage, så kan han højst sandsynligt straffes. I Venstre er vi meget optaget af at beskytte mindreårige.

Justitsministeren gør selv i bemærkningerne til lovforslaget meget ud af at beskrive, hvilke initiativer der er taget for at bekæmpe forskellige former for seksuel udnyttelse af børn. Derfor vil jeg gerne spørge ministeren, om han har intentioner om at komme med et lovforslag,

som vil skærpe straffen for fremstilling af børneporno, som i allerværste tilfælde i dag kun giver maksimum seks måneders fængsel. Det synes vi i Venstre er alt for lidt. Venstre går ind for langt højere straffe på det her område, for vi skal bekæmpe sexmisbruget af børn, og derfor må vi først og fremmest gå efter bagmændene.

Vi tror ikke i Venstre, at vi har løst alle problemer omkring prostitution ved det her ændringsforslag. Det er vigtigt, at der fortsat sættes ind med brugbare og effektive foranstaltninger, som sigter mod forebyggelse og mindskelse af prostitution, for i Venstre bryder vi os ikke om prostitution. Det er af stor betydning for os, at lovforslaget juridisk afkriminaliserer de prostituerede, men ikke legaliserer prostitution, for det at sælge sin krop må aldrig nogen sinde blive det samme som at sælge en sæk kartofler.

Venstre er dog med et par forbehold og de bemærkninger, jeg i dag er kommet med, positivt indstillet over for lovforslaget.

Gitte Seeberg (KF):

Politik handler om holdninger. Dette forslag om lovgivning af prostitution er i høj grad et spørgsmål om holdninger og om menneskesyn. Hvad man mener om prostitution, er langt hen ad vejen et etisk og et moralsk spørgsmål, og i Det Konservative Folkeparti har vi den opfattelse, at prostitution er nedværdigende for den prostituerede, og derfor mener vi ikke, at vi via vores lovgivning fra Folketingets side kan acceptere, at det gøres mere eller mindre legalt, som forslaget lægger op til.

Vi ved også godt, at prostitution ikke kan afskaffes, fordi vi har den holdning i vores parti. Der vil altid være prostitution. Det har der altid været, og det vil der også være i fremtiden. Men vi kan gøre vores til, at så få mennesker som muligt uforskyldt eller selvforskyldt havner i denne situation. Vi kan være med til at sige, at vi ikke via de lovgivningsmæssige initiativer vil være med til at blåstemple det at være prostitueret.

Der er vel ingen, der ønsker, at deres egne børn havner i denne situation. Ved den blåstempling, som forslaget lægger op til, er der en latent risiko for, at unge, der måske er på vej ind i erhvervet, ikke tænker sig om en ekstra gang.

Retsudvalget var for nogle år siden i Amsterdam. Sådan bliver det forhåbentlig aldrig i Danmark, vil jeg sige; ydmygende og nedvær-

digende kan man kun sige om de udstillede kvinders situation. Der findes måder at regulere det på – det gør der måske, det fremgår i hvert fald af forslaget – så vi ikke kommer i samme situation. Men vi mener alligevel, at vi kommer ind på et skråplan, hvis det her forslag bliver vedtaget i Folketinget.

I en tid, hvor handel med kvinder og børn trives som aldrig før, og hvor østeuropæiske og asiatiske kvinder bliver udnyttet og misbrugt, som vi også har set i tv for nylig, så har vi svært ved at se formålet med en liberalisering.

Bliver udnyttelsen mindre, fordi der liberaliseres? Det er jeg ikke sikker på. Jeg er heller ikke sikker på, at rufferiet bliver mindre. Faktisk så vi gerne i Det Konservative Folkeparti, at der blev grebet effektivt ind over for bagmændene, som så groft udnytter disse svage kvinders økonomiske problemer. Jeg er altså også godt klar over, at man ad anden vej, nemlig via visumreglerne, har taget fat om en del af problemet, og det sætter vi selvfølgelig stor pris på i vores parti.

Initiativet burde derfor gå i den retning og ikke i retning af en mere liberal holdning med risiko for, at det bliver endnu sværere at komme problemerne til livs.

Vi ved godt, at bestemmelserne i straffeloven ikke har været brugt i mange år. Ikke desto mindre er dette argument alene ikke nok i sig selv til, at vi synes, at reglerne skal afskaffes. En øget liberalisering er et dårligt signal, og det er derfor, vi ikke kan støtte forslaget.

Derimod synes vi, at initiativet med at straffe kunden, når det drejer sig om unge under 18 år, er et godt initiativ. Det er dog min opfattelse, ligesom Venstres ordfører var inde på, at det med den formulering, som ligger i lovforslaget i dag, vil blive ganske vanskeligt for politiet og anklagemyndigheden at løfte bevisbyrden, og jeg har derfor bekymring for, om forslaget overhovedet vil blive udmøntet i egentlige domfældelser. Det tror jeg vi skal se på i Retsudvalget. Det vil Det Konservative Folkeparti i hvert fald meget gerne være med til.

Men alt i alt, som forslaget foreligger her og nu, kan vi ikke støtte det, på trods af at vi har sympati for dele af forslaget og også for det, der ligger bag forslaget.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg er såmænd blot blevet nysgerrig efter at vide, om Det Konservative Folkeparti kunne tæn-

ke sig at foreslå en ordning som den, man har indført i Sverige, hvor kunder til prostituerede under alle omstændigheder kriminaliseres.

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Jeg tror ikke, at tiden er inde hverken til skærpselser eller lempelser på lovgivningsområdet, men det er klart, at man kan altid diskutere, om den skærpselse, som man nu lægger i forholdet over for de unge, også er noget, man skal indføre i Danmark. Umiddelbart er svaret nej, men hvis der kom et forslag, ville vi da kigge på det.

Anne Bastrup (SF):

SF støtter princippet om afkriminalisering af prostitution. Der er ikke nogen grund til at have en straffebestemmelse, som ikke bruges. Og der er ingen begrundelse for at have en bestemmelse, hvorefter mennesker, der er placeret helt i bunden af samfundet, oven i købet kan straffes efter straffeloven for deres forsøg på at overleve.

Men vi skal være opmærksom på, at den her afkriminalisering ikke i sig selv vil indebære, at forholdene for de prostituerede vil blive forbedret. Det må vi gøre os helt klart. Forvaltningen af politivedtægtsens bestemmelse om ophold på gaden forsvinder jo ikke ved denne her afkriminalisering. Og det er jo sådan, at denne bestemmelse nogle steder bruges i flæng til skade for de prostituerede. Historien om, at man får 400 kr. i bøde for at opholde sig der, og har man fået tilstrækkelig mange bøder, så sidder man dem af, uden at der er hjælpeforanstaltninger, når man kommer ud, er ikke værdigt for de kvinder, og det skal vi være opmærksomme på. Men der skal ingen tvivl være om, at SF støtter denne del af lovforslaget.

Et problem, som ministeren også er inde på, er de socialpolitiske instrumenter, der nu er sat i gang. Disse skal vi have videreudviklet. De forskellige forsøg, som vi via satspuljen har sat i gang for de prostituerede, det være sig bosteder for gravide narkoprostituerede, PRO-Centret, sluseprojekter m.v., skal vi have sikkerhed for bliver evalueret. Og så skal vi arbejde ihærdigt for, at de gode resultater skal indsættes enten i serviceloven eller i en anden lovgivning, som vi nu kan hitte på.

Det er SF's klare mål nu, hvor dette lovforslag er sat på dagsordenen her i Folketinget, at arbejde for, at vi fastholder Folketingets interesse for området, således at vi, når forsøgene er

færdige, faktisk holder fast i, at det er et socialt problem at være prostitueret.

Sagen er nemlig den, at indsatsen for at støtte prostituerede er ganske ujævn. Der er ordførere, der har været inde på, at der er skrevet mange tykke rapporter og betænkninger, men det passer bare ikke. Det er ikke helt rigtigt. Det er en meget ujævn indsats, der har været gjort for de prostituerede, og det er meget ofte, fordi vi af en eller anden grund har haft sagen på Folketingets dagsorden. Så får vi en interesse for det, så finder vi nogle penge, så forsvinder interessen, og så forsvinder pengene også. Det er jo også meget det, der er karakteristisk for vores socialpolitik: for dem, der er rigtig på spanden, for dem, der har det rigtig dårligt, dér er det forsøgsprojekter og ikke noget vedvarende.

Derfor skal vi holde fast i, at vi har en justitsminister, der siger, at prostitution som regel er et socialt problem, og at indsatsen mod prostitution kun kan ske, hvis vi får en kontinuerlig udvikling.

Hvordan vi får det gjort, hvad det er for nogle initiativer, der skal laves, har jeg ikke helt styr på endnu. Jeg vil derfor opfordre Retsudvalget og for den sags skyld også Socialudvalget til, at vi i fællesskab holder en høring, meget gerne en intern høring, hvor de fagfolk, der i øvrigt kender til området, får mulighed for i fællesskab med os at diskutere, hvordan vi kommer videre, således at vi hele tiden holder fast ved den socialpolitiske dagsorden.

Den anden del af forslaget er kriminalisering af kunder til prostituerede under 18 år. Forslaget skal ses bl.a. på den baggrund, at det er en forpligtelse, som vi har til at gennemføre børnekonventionen. SF støtter også den her del af forslaget. Men vi skal ikke være blåøjede. Bestemmelsen bliver utvivlsomt vanskelig at forvalte for politiet og vil næppe på kort sigt være andet end et signal om, at kunderne selv har et ansvar.

Jeg har også forstået på debatten blandt gadearbejderne, der kender til denne her gruppe af prostituerede, at de er lidt usikre. Men i og med at vi holder denne her interne høring, så ville det jo også være en god idé, at denne her gruppe af folk, der arbejder med den her del af de prostituerede, også kommer ind i diskussionen, således at vi får en fælles forståelse af, at den her lovgivning laves kun med ét mål, nemlig at sikre de unge prostitueredes vilkår og sikre, at de ikke holdes fast i en dårlig udvikling.

Peter Skaarup (DF):

I Dansk Folkeparti er vi også bekymrede for den prostitution, som finder sted i Danmark, og vi deler det indtryk, som også kommer frem via flere ordførere heroppefra, der klart og tydeligt siger, at det er noget, vi må tage afstand fra.

Hvis vi skal få løst de grundlæggende kriminalitetsproblemer her i Danmark, er det bare fuldstændig forkert efter vores opfattelse at gå i gang med at kriminalisere den gruppe af mandlige personer her i landet, der vil bruge 15-18-årige kvinder i forbindelse med prostitution.

Hvordan skal vi forsvare den store kriminalitet her i landet, hvor vi ser røverier, vold og voldtægt og den manglende indsats fra politiets side for at rette op på de problemer, samtidig med at politiet nu også skal til at gå rundt og finde ud af, om der er en kunde, der bruger en person, der måske er 17, 18 eller 19 år i en sådan situation?

I Dansk Folkeparti kan vi ikke rigtig forstå, at vi nu skal til at udvide politiets arbejdsområde til også at undersøge disse ting. Derfor ser vi altså et stort problem i dette lovforslag, for man siger på den ene side, at man ikke vil håndhæve, at prostitution er ulovlig, men på den anden side vil man nu have politiet til at håndhæve en tilstand for de 15-18-årige, og vi kan i Dansk Folkeparti ikke forstå, at det skulle være muligt med de nuværende ressourcer. Der skal bruges vældig store ressourcer, hvis man fra politiets side skal til at håndhæve en sådan tankegang.

Dér, hvor vi ser mulighederne for lovgiverne, hvilket vi også tidligere har været inde på, er, at man støtter det sociale arbejde, der udøves i de store byer her i landet bl.a. af Reden, hvor det er frivilligt arbejde, der understøttes godt af midler fra forskellige fonde og gerne fra det offentlige, der hjælper narkoprotituerede ud af meget kedelige problemer, for prostitution her i landet er desværre ofte forbundet med narkotika.

Vi vil gerne advare imod, at man kommer ind i de samme problemer, der her været tidligere, hvor der pludselig var forskel på aldersgrænsen, når det gjaldt samkvem mellem homoseksuelle. Jeg kan henvise til en kronik skrevet af Aksel Dreslov den 12. januar 1998 i Ekstra Bladet. Der blev vedtaget en lov, der kriminaliserede udøvelse af den slags for personer, der var under 18 år, og den lov blev faktisk først afskaffet i 1965. Det var altså en lov, der gjaldt i 35 år, hvor politiet havde til opgave at

finde ud af, om der foregik sådan nogle ting med det, man kaldte mindreårige.

Først i 1976 lykkedes det, i øvrigt via SF's daværende folketingsmedlem Ebba Strange, at få afskaffet den lov, sådan at aldersgrænserne blev ens, nemlig at den seksuelle lavalder var 15 år for alle grupper. Den tidligere lov var udtryk for diskrimination, og den kommer vi nu til at lave på et helt nyt område, nemlig ved udnyttelse af prostituerede, og her skal man altså jage dem, der udnytter prostituerede og har samkvem med prostituerede.

Hvordan skal man i øvrigt i det hele taget afgøre, om der er tale om prostitution eller ej? Hvordan vil politiet finde ud af, om det er en karton cigaretter, der har været betalingen, eller det er en anden betaling, der har fundet sted? Det er meget svært for politiet at gå ind i, og vi opfatter altså dette forslag som et fuldstændig forkert forslag, som regeringen ikke burde have fremsat over for Folketinget.

Det er nødvendigt, at man helt anderledes bekæmper disse problemer og hjælper i den forebyggende indsats på skoler og undervisningsinstitutioner og så også hjælper i de tilfælde, hvor der virkelig er store problemer med f.eks. narkopstitution, og det kan man f.eks. gøre ved hjælp af Reden.

Der er desværre tale om en blåstempling af prostitution med dette forslag, en blåstempling, der vil gøre, at det mere eller mindre bliver betragtet som en udmærket og lovlig handling at være prostitueret. Her kommer Danmark til at adskille sig fra mange andre lande her i verden, og det er efter Dansk Folkepartis opfattelse et forkert mål.

Vores spørgsmål til justitsministeren er altså: Hvordan har justitsministeren tænkt sig at gå til politiet og sige, at de skal administrere det her, hvor mange ressourcer har justitsministeren tænkt sig at sende med ud, samtidig med at dette forslag eventuelt bliver vedtaget, og mener justitsministeren ikke, at der er et problem i, at samfundet generelt blåstempler det forfærdelige, som prostitution faktisk er, som fru Gitte Seeberg har redegjort for heroppefra?

Sonja Albrink (CD):

Lad mig indledningsvis slå fast, at lovforslaget her indeholder en nødvendig regelsanering. Der er ingen grund til at opretholde bestemmelser i straffeloven, som ingen har i sinde at håndhæve.

Efter CD's opfattelse er det derfor helt på sin plads, at man som foreslået ophæver bestemmelsen om løsgænger og ulovligt erhverv. Jeg har dog bemærket, at afkriminaliseringen af prostitution som erhverv ikke medfører, at prostitution hermed anses som et lovligt erhverv.

Prostitution er efter CD's opfattelse i lige så høj grad et socialt problem, som det er et politimæssigt og strafferetligt problem, selv om det formentlig ikke kan udelukkes, at nogle prostituerede, kvinder som mænd, måske trives med deres erhverv. Det faktum, at prostitution ikke ved en afkriminalisering anses som et lovligt erhverv, må medføre, at der fortsat og måske endda i højere grad end tidligere gøres en indsats for at få de prostituerede ud og over i et andet erhverv. I CD er vi meget tilfredse med, at bagmandsvirksomhed fortsat vil være strafbar, og vi forventer, at indsatsen mod denne bagmandsvirksomhed intensiveres.

I lovforslaget indeholdes endvidere et andet element, nemlig kriminalisering af kunder til prostituerede under 18 år. Ifølge de almindelige bemærkninger skal begrundelsen for dette forslag findes i indsatsen mod seksuelt misbrug af unge. CD er enig i, at kriminalisering af kunder til de mindreårige kan have en præventiv virkning, men ser umiddelbart nogle bevismæssige problemer som følge af forslaget.

Det fremgår af lovforslaget, at straffebestemmelsen kun omfatter de kunder, der har samkvem med mindreårige, der helt eller delvis ernærer sig ved prostitution. Modsætningsvis betyder det, at bestemmelsen ikke finder anvendelse, hvis den mindreårige kun i et enkeltstående tilfælde modtager betaling for ydelsen. Efter CD's opfattelse betyder det, at politiet må skaffe sig oplysning om, hvilke mindreårige der helt eller delvis ernærer sig ved prostitution. Hvorvidt en kunde i en given sag kan straffes efter bestemmelsen, vil, ud over at de almindelige betingelser skal være opfyldt, afgørende bero på, om man kan få fastlagt, at den mindreårige ernærer sig ved sit forehavende.

Dette kræver en vidneforklaring fra den prostituerede selv eller andre vidnefaste oplysninger. Den prostituerede har ingen interesse i at samarbejde, og kunderne i endnu mindre grad. Umiddelbart virker det ikke, som om politi og anklagemyndighed får nogen nem opgave.

CD støtter som sagt kriminaliseringen af de mindreårige prostitueredes kunder, men mener, at kravet om hel eller delvis ernæring ved prostitution bør udelades. Hvis man er parat til at

betale for sex med en mindreårig, må man også være parat til at tage den konsekvens, det medfører. Det er efter CD's opfattelse meget ulykkeligt, at mindreårige prostituerer sig. Det må derfor forventes, at der gøres en særlig indsats for at få de unge bort fra den levevej.

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg må indrømme, at jeg efter at have lyttet til debatten har det lidt svært med alle de ordførere, som har fortalt, hvor forfærdelig prostitution er, hvor meget den skal bekæmpes, hvor bekymrende den er, hvordan den skal forebygges og mindskes, og hvor nedværdigende den er, når man tænker på, at der i årtier intet har været foretaget her fra Folketinget for at mindske prostitution eller for effektivt at forhindre den.

Jeg synes, det må være på tide at sige, at formålet med denne lov først og fremmest er at komme af med dobbeltmoralen ved at sige, at vi vil acceptere, at der findes folk, der ernærer sig på denne måde. Det vil vi ikke kriminalisere, og vi vil heller ikke fordømme det. Vi vil konstatere, at det er der, og så vil vi ikke retsforfølge de pågældende personer. Det er ikke ulovligt. Det er ikke det samme som at give det en blåstempling. Der er mange ulykkelige skæbner blandt disse mennesker, men der er også nogle, som ikke føler sig nedværdiget. Det er jo et stempel, som vi giver dem, og ikke et, som de selv føler.

Jeg synes, det vigtigste er at sige her, at vi har en gammel, gammel bestemmelse, som gør det ulovligt at ernære sig ved prostitution. Den er aldrig blevet håndhævet, i hvert fald ikke i historisk tid, og jeg synes, det er på tide, at vi gør op med den dobbeltmoral og siger, at vi afkriminaliserer den prostituerede.

I samme åndedrag må vi så også sige, at vi ikke kan acceptere at afkriminalisere den prostituerede, som er umyndig. Her må vi prøve at se på hensynet til de mindreårige og sige, at dem må vi så beskytte ved at gøre kunden kriminel. Jeg medgiver de tidligere ordførere, som har sagt, at der er et utrolig svært håndhævelsesproblem på dette område, at det er rigtigt. Der er også et definitionsproblem, som er svært, og der kan peges på mange andre vanskeligheder ved forslaget.

Jeg synes, vi skal diskutere i Retsudvalget, hvordan vi indkapsler de problemer, der måtte være. Men for Det Radikale Venstre er formålet med dette lovforslag først og fremmest at kom-

me dobbeltmoralen til livs, så vi i hvert fald kan se hinanden i øjnene og sige: Vi kriminaliserer ikke personer, hvor vi overhovedet ikke ville drømme om at skride ind over for den gerning, de har valgt, og som ifølge den hidtidige lovgivning har været ulovlig.

Det Radikale Venstre støtter lovforslaget.

Line Barfod (EL):

Enhedslisten hilser forslaget om afkriminalisering af prostitution velkommen. For det første, fordi man ophæver kriminaliseringen af ofrene, nemlig de prostituerede, og for det andet, fordi man her ophæver nogle straffebestemmelser, der ikke benyttes i praksis.

Det er, som flere også har været inde på, meget vigtigt, at forslaget om afkriminalisering af ofrene ikke betyder, at prostitution gøres til et lovligt erhverv. Vi vil derfor foreslå, at vi under udvalgsarbejdet ser nærmere på det forslag, der er kommet fra Danske Kvinders Nationalråd om at ændre lovens titel til: Afkriminalisering af prostituerede, så det bliver klart, at det ikke er meningen, at prostitution som erhverv skal lovliggøres.

Prostitution er et socialt problem og bør først og fremmest løses socialt. Det er derfor også for Enhedslisten utrolig vigtigt, at der fortsat ydes en social indsats, og at denne opprioriteres både over for dem, der er i prostitution, og for at forebygge, at flere kommer ud i prostitution.

Den forebyggende indsats består dels i at sikre, at der generelt er gode muligheder for uddannelse, arbejde og bolig, og dels i, at folk med sociale og økonomiske problemer kan få den fornødne rådgivning og hjælp. Det er desværre langtfra virkeligheden i dag, og den arbejdsmarkedsreform, som regeringen har foreslået, vil ikke ligefrem forbedre situationen for de svageste.

Der er i flere af høringssvarene peget på de stigende problemer, der er med udenlandske kvinder, der importeres til prostitution i Danmark. Det er vigtigt, at den lovændring, der er foreslået her, ikke fører til, at politiet nedtrapper indsatsen i kampen mod bagmændene. Tværtimod opfordrer vi fra Enhedslistens side justitsministeren til en øget indsats på dette område.

Den anden del af forslaget handler så om en kriminalisering af kunder til prostituerede under 18 år. Vi mener fra Enhedslistens side, at det er et vigtigt signal at gøre en særlig indsats i forhold til prostituerede under 18 år, men

spørgsmålet er, om en kriminalisering af kunderne er den rigtige måde at bekæmpe problemet på, eller om det skal gøres ved social forebyggelse og sociale foranstaltninger.

Det fremgår af de høringssvar, der er kommet fra politi og anklagemyndighed, at de fleste ikke forventer, at bestemmelsen får nogen som helst betydning for bekæmpelsen af mindreårige prostitution. Det er svært så at se begrundelsen for at gennemføre en kriminalisering.

Danmark er forpligtet af FN's børnekonvention til at beskytte børn imod udnyttelse ved prostitution, men det fremgår ikke klart, om vi for at leve op til konventionen skal gennemføre en kriminalisering. Det synes jeg vi skal have afklaret, ligesom vi bør undersøge, hvad de svenske erfaringer er med den bestemmelse om kriminalisering af prostitueredes kunder, som de har haft siden 1965.

Hvis der vælges en kriminalisering af kunderne til de prostituerede under 18 år, ville det også være godt at vide noget mere om, hvorfor nogle vælger at blive kunder hos mindreårige prostituerede, og om der eventuelt er brug for, at de får en behandlingsdom i stedet for en straf.

I forlængelse af det, der blev sagt under behandlingen af det tidligere lovforslag om grundig lovforberedelse, synes jeg, det ville være fornuftigt at forelægge spørgsmålet om en helt ny type kriminalisering for Straffelovrådet, så man kan få deres vurdering af, hvordan det bør gennemføres, for som flere har været inde på, medfører den konkrete udformning, at bestemmelsen stort set ikke kan anvendes i praksis. Det vil blive nærmest umuligt at bevise, at gerningsmanden har forsæt til, at mindreårige ernærer sig helt eller delvis ved prostitution.

Det virker lidt besynderligt at stå med et forslag, hvor man på den ene side vil ophæve en bestemmelse, der ikke anvendes i praksis, og på den anden side vil indføre en ny bestemmelse, som man allerede på forhånd bliver advaret om ikke kan anvendes.

Vi vil foreslå, at vi under udvalgsarbejdet ser nærmere på, om man eventuelt i stedet skal følge forslaget fra politimesteren i Lyngby om at udvide straffelovens § 223, stk. 3, så man kriminaliserer den seksuelle udnyttelse af en mindreårig. Hvis man vælger det, mener vi, det er vigtigt, at det rent lovtæknisk kommer til at fremgå, hvad der menes med en udnyttelse, herunder at ethvert køb af sex er udnyttelse, uanset om det er en, der ernærer sig helt eller delvis ved pro-

stitution, eller en, der kun enkelte gange sælger sig selv.

Og så vil vi gerne gentage, at det er utrolig vigtigt, at lovændringen ikke medfører nedskæringer i den sociale indsats. Den skal tværtimod opprioriteres.

Tom Behnke (FP):

Da jeg kom i Folketinget tilbage i 1990, havde jeg været nogle år i politiet og i den forbindelse arbejdet nogle år på Vesterbro og bl.a. arbejdet meget med narkomaner og prostituerede.

Da jeg kom i Folketinget, havde jeg to klare mål foran mig: Det ene var at få overbevist Folketinget om, at narkomaner ikke nødvendigvis er kriminelle, men syge mennesker, der har brug for hjælp, og når vi betragter dem som syge mennesker, der har brug for hjælp, løser vi de andre problemer. Det er lykkedes.

Vi mangler så den sidste fase i forhold til narkomanerne, og det er formentlig det, vi kommer til at diskutere senere i denne samling, nemlig udlevering af heroin til de narkomaner, der ikke kan eller vil i behandling lige her og nu. Når det er på plads, er den del af mit mål opfyldt.

Det andet, jeg ønskede at få opfyldt i forbindelse med, at jeg blev valgt ind i Folketinget, var en afkriminalisering af hele prostitutionsområdet, for jeg kunne via mit arbejde se, at den lovgivning, der var, i virkeligheden var til større skade for de prostituerede, end den var til gavn for de prostituerede, og dermed var der ingen tvivl for mig om, at det gjaldt om så hurtigt som muligt at få ophævet de bestemmelser, der kriminaliserer den prostituerede. Den prostituerede lider mere skade end gavn af, at man har en sådan lovgivning, og prostitutionen er der jo, hvad enten vi kan lide det eller ej.

Så man kan sige, at af de to store visioner, jeg havde, da jeg blev valgt ind i Folketinget, er den ene stort set opfyldt, og den anden er nu i øjeblikket i gang med at blive opfyldt, og det er jo dejligt at se.

Det er dejligt at se, at regeringen har været klar til at tage dette skridt i forhold til at få forbedret forholdene for de prostituerede, for det er jo det, der kommer til at ske. De prostituerede får nogle helt andre, forbedrede arbejdsvilkår, og det kan vi kun støtte.

Jeg er også helt enig med den radikale ordfører i, at vi med dette lovforslag får gjort op med noget af dobbeltmoralen. Der ligger også en dobbeltmoral i, at man på den ene side siger,

at prostitution er ulovlig, men at skatteministeren på den anden side alligevel gerne vil have skatter og afgifter af de indtægter, der er ved den. På den måde har der også været dobbeltmoral med i spillet, så det er på alle måder et godt forslag, hvor vi får afkriminaliseret selve prostitutionen.

Så er der hele den del af forslaget, der handler om, at man for at beskytte de prostituerede under 18 år og for at forhindre, at der er prostituerede under 18 år – for det er vel ikke kun for at beskytte dem, det er vel egentlig for at undgå, at der er nogen under 18 år, der overhovedet begynder på at være prostituerede – vil kriminalisere kunden.

I princippet er vi i Fremskridtspartiet enige i det, fordi det er nok dér, vi skal tage fat, hvis vi skal prøve at gøre noget for at undgå, at der er unge under 18 år, der starter med at være prostituerede. Vi sender det klare, utvetydige signal til befolkningen, at det er ulovligt, og gør man det, bliver man straffet. Se, hvis der ikke er nogen kunder, så er der formentlig heller ikke så mange, der tilbyder varen.

Men det er en problematisk bestemmelse, sådan som den er formuleret. For at der skal være tale om prostitution, skal det være gentagne gange mod betaling med den samme kunde. Jeg tror ikke på, at vi på noget tidspunkt får en situation, hvor den prostituerede eller kunden vil samarbejde i det spørgsmål og sige: Det er rigtigt. Vi har nu været sammen en 4-5 gange, og det har hver gang kostet så og så meget. Hverken kunden eller den prostituerede vil være interesseret i, at disse sager bliver opklaret, og derfor er det problematisk. Men jeg synes, man skal gøre forsøget alligevel.

Så er jeg glad for, at hele forslaget bygger på og understreger elementet af den personlige frihed, nemlig at man fastholder forbudet mod alfonseri og rufferi og på den måde fastholder, at det kun lige præcis er med hensyn til dem, der frivilligt er prostituerede, man går ind og lovliggør det.

Jeg synes også, det er godt, at man sideløbende med dette forslag går ind og hjælper alle dem, der ufrivilligt er prostituerede. Man gør det ikke så meget i forslaget her i sig selv, men i anden lovgivning har man taget fat på at gøre noget for de mindreårige prostituerede. Vi sætter med forslaget streg under, at alfonseri vil vi ikke være med til, for det er jo også en tvungen form for prostitution, der foregår.

Vi tager fat på problemet med de prostituerede, der er prostituerede på grund af misbrugsproblemer, hovedsagelig narkoprostituerede, og på de årsager, der er til, at de er prostituerede, så vi på den måde kan få dem ud af deres prostitution og ud af deres narkotikamisbrug. Vi tager også fat på dem, der er prostituerede på grund af sociale problemer, og får rettet op på de ting, således at de ikke er tvunget til at være prostituerede. Vi sikrer, at de, der er prostituerede, så vidt det overhovedet er muligt, er det så frivilligt, som det kan lade sig gøre.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg vil godt spørge hr. Tom Behnke med den erfaring, han har fra Vesterbro, om det største konkrete problem på Vesterbro ikke er anvendelsen af politivedtægtens forbud mod at opholde sig på gaden. Det må være et af de problemer, som hr. Tom Behnke i sin tidligere praksis som politiassistent må være stødt ind i, og jeg vil godt høre, om hr. Tom Behnke i givet fald vil støtte, at vi forsøger at presse ministeren, så vi får en anden forvaltning af den bestemmelse.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Nej, jeg er ikke enig i, at det er det største problem for de prostituerede. Den erfaring, som jeg har gjort, er, at det største problem er, at man med lovgivningen går ind og siger, at de prostituerede er kriminelle. Dermed føler de sig kriminelle, og dermed begynder de også at blive mere opgivende over for mange andre ting her i samfundet.

Jeg mener, vi skal fastholde bestemmelserne i politivedtægten om, at man ikke må være til væsentlig ulempe for forbipasserende og omkringboende, som det så flot hedder, for det nytter ikke noget, at vi siger, at man har personlig frihed til at være prostitueret, hvis det samtidig betyder, at man dermed må genere de mennesker, der bor i gaden, ved sin prostitution.

Det er jo personlig frihed under ansvar, og man må ikke være til væsentlig ulempe for andre, og det er de gadeprostituerede. Vi ved jo, hvordan det er i de gader, hvor de gadeprostituerede opholder sig. For det første er der ro-deokørsel med biler, der kører igennem gaderne, og for det andet kan man som almindelig borger ikke gå på de gader uden at blive anta-

stet. Det er ikke hensigtsmæssigt, og derfor mener jeg, at politivedtægtens bestemmelse om, at man ikke må være til væsentlig ulempe for forbipasserende og omkringboende, skal fastholdes.

Man kan så også lige tilføje: Hvem er det egentlig, der er gadeprostitueret i Danmark? Det er jo ikke dem, der tjener 2.000 kr., 3.000 kr. eller 4.000 kr. eller mere i timen. De er jo helt nede på det lave niveau, hvor vi taler om misbrugsproblemerne, hvor vi taler om de mindreårige, og hvor vi taler om dem, som er allernderst på rangstigen inden for prostitutionsmiljøet. I virkeligheden er det mange af dem, der er gadeprostituerede, som jeg mener vi skal hjælpe til at lade være med at være prostituerede, for jeg tror ikke, de er det helt frivilligt.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jann Sjursen som ordfører.

Jann Sjursen (KRF):

Kristeligt Folkeparti er enig med regeringen i, at det er på sin plads med en ændring af straffelovens bestemmelser vedrørende prostitution.

Regeringen lægger hovedvægten på, at bestemmelserne i straffeloven alligevel ikke anvendes i praksis, hvorfor man lige så godt kan afkriminalisere prostitution. For Kristeligt Folkeparti er det mere afgørende, at hverken straffelovgivning eller anden lovgivning i forhold til de prostituerede er særlig konsekvent. For eksempel virker det helt grotesk, at også staten vil og skal tjene penge på seksuelle tjenesteydelser, sådan som det fremgår af Østre Landsrets dom den 28. maj i år, jf. lovforslagets bemærkninger.

Det afgørende for os er således, hvordan vi bedst hjælper de prostituerede. Vi havde derfor gerne fra Kristeligt Folkepartis side set, at det foreliggende lovforslag indgik i en samlet overvejelse om, hvorledes vi bedst kan bekæmpe prostitutionen i vort land, for det må være målsætningen. Prostitution er i den grad en krænkelse af det enkelte menneskes værd og psykisk invaliderende. Derfor må vi gøre en aktiv indsats for at bekæmpe prostitutionen og hjælpe den enkelte prostituerede til et liv, hvor han eller hun ikke skal leve af at sælge sin egen krop og sjæl med.

Spørgsmålet er så, om regeringens lovforslag bringer os nærmere det mål. Det er ikke Kristeligt Folkepartis opfattelse. Trods mange besværgelser både i lovforslaget og i debatten om,

at dette lovforslag vil afkriminalisere og ikke lovliggøre prostitution, er det Kristeligt Folkepartis opfattelse, at lovforslaget i praksis legaliserer individuel prostitution og dermed egentlig – selv om jeg godt ved, det ikke er hensigten fra forslagsstillernes side – alligevel for os at se lader de prostituerede i stikken.

Vi er enige i, at det ikke er offeret, altså den prostituerede, der skal sættes i fængsel, men vi er bestemt ikke enige i, at samfundet ikke skal være forpligtet til at sørge for at få de prostituerede over i et andet erhverv, sådan som jeg faktisk mener, at straffelovens bestemmelse vedrørende løsgængerer kan forstås.

Jeg mener, at vi burde overveje reelle alternativer til blot at sløjfe § 199. Vi ønsker et forbud, hvor sanktionen så kunne være et påbud om at indgå i et samarbejde med de sociale myndigheder og/eller private hjælpeorganisationer. Sammen med den prostituerede skulle der så laves en form for handlingsplan for, hvordan vedkommende kunne komme ud af prostitutionen. Det ville i langt højere grad forpligte os og myndighederne på en indsats i forhold til de prostituerede i stedet for med et pennestrøg at stryge § 199.

Regeringens forslag om at afkriminalisere prostitution får i praksis næppe nogen konsekvenser i forhold til de prostituerede, hverken holdningsmæssigt eller i forhold til den sociale indsats, som de har krav på. I forhold til politiets indsats betyder det heller intet. Den vil være der eller måske ikke være der, som den plejer.

Økonomiske konsekvenser har forslaget heller ikke. Det sidste synes jeg faktisk er bemærkelsesværdigt, for lovforslaget lægger jo op til, at kunderne til prostituerede under 18 år skal kriminaliseres, og hvis disse nye bestemmelser i straffeloven i modsætning til de nuværende skal håndhæves, ja, så burde det alt andet lige fordre en tildeling af flere ressourcer til politiet.

Når det gælder netop spørgsmålet om at kriminalisere kunder til prostituerede, mener vi i Kristeligt Folkeparti, at regeringen med sit forslag sender et meget tvetydigt signal. Ved alene at kriminalisere kunder til prostituerede under 18 år har man jo også mere eller mindre sagt, at det er i orden at gå til en prostitueret, bare vedkommende er over 18 år.

Jeg vil derfor gerne allerede nu bebude, at vi fra Kristeligt Folkepartis side vil stille ændringsforslag til andenbehandlingen, der fjerner aldersgrænsen. Alle kunder skal kriminaliseres, sådan som det i øvrigt også vil ske i Sverige fra

1. januar næste år. Vi vil også stille ændringsforslag vedrørende det, som andre ordførere har været inde på om køb af sex i enkeltstående tilfælde, så vi får præciseret dette spørgsmål.

Lad mig til sidst gentage, at vi egentlig beklager, at regeringen ikke har forsøgt at komme med et samlet oplæg til, hvordan vi hjælper de prostituerede og ikke mindst, hvordan vi bekæmper den bredere bagmandsvirksomhed, der i dag tjener fedt på andre menneskers elendighed. Her tænker jeg bl.a. på den sociale hjælpeindsats, som ikke står mål med problemets omfang, selv om der er sket forbedringer i de seneste år, og jeg tænker også på indsatsen mod de lovgivningsmæssige bestemmelser i forhold til bl.a. annonceudbydere og boligudlejere.

Derfor vil jeg godt afslutte mit indlæg med at tilkendegive, at vi fra Kristeligt Folkepartis side vil rejse en forespørgselsdebat om prostitution, hvor vi kan diskutere prostitution i en bredere og ikke kun i en strafferetlig sammenhæng. Det kan måske så også kombineres med et forslag, som blev fremsat tidligere på dagen, om interne høringer i Retsudvalgs- og Socialudvalgsregi, og som jeg synes er et udmærket forslag.

Men vi kan altså med disse bemærkninger ikke støtte lovforslaget, som det ligger her fra regeringens side.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg vil gerne takke ordførerne for en meget konstruktiv modtagelse af dette lovforslag og den meget grundige behandling, som jeg synes alle ordførere har givet lovforslaget her ved førstebehandlingen, også selv om man ikke er enig i den måde, hvorpå regeringen har grebet problemet an.

Indledningsvis vil jeg også gerne have lov at rose det medlem, der igennem de seneste år virkelig har arbejdet grundigt med spørgsmålet og arbejdet for, at der kunne fremsættes et lovforslag her i Folketingssalen om den vigtige problemstilling, som prostitution er, nemlig fru Else Marie Mortensen.

Fru Else Marie Mortensen har arbejdet for at få afkriminaliseret de nævnte prostituerede for derigennem at kunne komme ind med en social indsats, for det har altid ligget fast for hende, at en afkriminalisering i sig selv ikke kunne stå alene, men krævede, at der også blev foretaget en grundig indsats fra den sociale sektors side.

Det har også båret frugt. Siden 1996 er der sat en række initiativer i gang, som startede med

sluseprojekterne ude i kommunerne, og som førte frem til, at der i Socialministeriet i 1996 blev lavet en kortlægning af problemet og problemets omfang, og at der i 1997 blev oprettet et landsdækkende center for forebyggelse og socialt arbejde for kvindelige og mandlige prostituerede, det såkaldte PRO-Center.

Det viser med al tydelighed og burde også gøre det for Kristeligt Folkpartis ordfører, at regeringspartierne er helt enige i det udgangspunkt, som både hr. Jann Sjursen og andre ordførere har fremført i dag, at en afkriminalisering, det at fjerne de nuværende straffebestemmelser i straffeloven over for de prostituerede, ikke kan og ikke skal stå alene. Problemerne skal løses gennem en massiv indsats over for de mennesker i det prostituerede miljø, som har brug for samfundets støtte og hjælp til at komme ud af den sociale begivenhed, som nogle af dem befinder sig i, så her er vi helt enige.

Vi er startet på det for flere år siden, og nu tager vi så skridtet til at fjerne det, som for nogle vedkommende i det prostituerede miljø kan være en barriere for overhovedet at ville lukke op for, at den sociale sektor kan komme i nærheden af dem, nemlig at fjerne de gamle bestemmelser, som ikke længere håndhæves i straffeloven.

Så jeg er glad for, at der ser ud til at være stort flertal på trods af, at der i løbet af debatten sneg sig en vis dobbeltmoralisk og måske lidt bornert konstatering af, at bestemmelserne ikke længere bliver anvendt. For der er ingen af ordførerne – hverken Dansk Folkepartis eller De Konservatives ordfører – der har anbefalet, at politiet igen begynder at håndhæve de gamle bestemmelser over for de prostituerede og retsforfølge dem. Det har ingen foreslået. Men alligevel vil man altså ikke være med til at fjerne bestemmelserne; men det er vel mere for at pleje visse vælgere, som kan være nervøse for, at det her vil medføre, at vi gør prostitution til et lovligt erhverv. Men det er jo ikke tilfældet; det er jo ikke sådan, at denne afkriminalisering fører til en lovliggørelse af prostitution i forhold til anden lovgivning.

Jeg er meget enig i, at der med hensyn til prostitution er en alarmerende udvikling. Og når jeg mødes med mine kolleger i EU og vi hører fra vore kolleger i Øst- og Centraleuropa, hvordan menneskehandel med kvinder og børn med henblik på sexudnyttelse er et voksende problem ikke blot i deres hjemlande, men i høj grad også som eksport til vores del af Europa,

forstår vi, at der virkelig er god grund til, at EU har sat menneskehandel på dagsordenen – og ikke alene sat den på dagsordenen, men også sat konkrete projekter i gang i EU-regi, bl.a. STOP-programmet, som bidrager til at dæmme op for menneskehandel med kvinder og børn med henblik på seksuel udnyttelse.

Så regeringen og jeg er enige i, at her bør vi både nationalt og internationalt tage skridt til at ramme de bagmænd, der koldt og kynisk spekulerer i at sælge kvinder og børn med henblik på seksuelt misbrug. Så der skal ikke herske tvivl om, at regeringen har samme optagethed af det problem, som flere ordførere har givet udtryk for.

Fru Karen Rønde var prisværdigt klar i sin ordførertale på Venstres vegne i dag, og det vil jeg gerne takke for. At ordførerne taler klart, fremmer nemlig muligheden for også at have egentlige forhandlinger her i salen. Og når fru Karen Rønde så spørger, hvad det egentlig skal hjælpe, at vi nu i det her lovforslag nykriminaliserer kunder til unge prostituerede under 18 år, når det ikke gælder i førstegangstilfælde, vil jeg sige, at det jo er af hensyn til, at der skal være tale om egentlig prostitution, altså om seksuel omgang med en person, der ernærer sig helt eller delvis ved prostitution.

Det er jo ikke meningen med lovforslaget her, at vi vil kriminalisere den unge mand, der har et førstegangsforshold til en kvinde på 16-17 år, fordi der heri indgår en eller anden modydelse for den seksuelle akt, eller at der så er tale om noget, som politiet skal håndhæve med efterfølgende strafforfølgning. Der skal altså være tale om, at kunden er klar over, at han har et forhold til en, der ernærer sig helt eller delvis ved prostitution.

Og det, at vi nykriminaliserer dette forhold, skal have den præventive virkning, som jeg er enig med fru Karen Rønde i er hele formålet med det her, i og med, at kunder til prostituerede får klart og massivt forklaret her fra Folketinget, at det vil vi ikke acceptere, og at vi vil have lov til at beskytte unge mennesker under 18 år mod at begynde at gå på gaden som prostituerede.

Over for dem, der er nervøse for politiets ressourcer til at håndhæve og retsforfølge det her, kan jeg oplyse, at vi har indhentet oplysninger fra Sverige om, hvordan det er gået i Sverige efter den nykriminalisering af kønslig omgang med personer under 18 år, som fandt sted for nogle år siden. Og erfaringen fra Sverige er, at

det har haft en meget stor præventiv virkning, og det viser sig på den måde, at der stort set ikke har været nogen sager, hvor man har anvendt nykriminaliseringsbestemmelsen i praksis. Men efter at man har kriminaliseret det, har man til gengæld sat en massiv social indsats ind over for de unge prostituerede for at få dem væk fra gaden.

For dem, der arbejder i det miljø, tror jeg ikke det vil være noget problem at afdække, om det drejer sig om en, der ernærer sig helt eller delvis ved prostitution, altså om det er en enkelt gang eller det er en egentlig levevej. Det ved man godt hos de sociale myndigheder og i politiet, hvor man kender det prostituerede miljø. Og jeg tror, at de politifolk, der har haft ordet her fra talerstolen i kraft af, at de er ordførere for deres partier, kan nikke genkendende til den beskrivelse: at man er klar over, om det drejer sig om mennesker, der ernærer sig helt eller delvis ved prostitution.

Så jeg er glad for, at der fra mange ordføreres side var tilsagn om, at vi også her i Danmark vil leve op til den udvikling, der er i forhold til FN's børnekonvention, så man også med hensyn til det her spørgsmål mener sig forpligtet til at bidrage til at beskytte børn og unge mennesker under 18 år mod en levevej som prostitueret.

Jeg tror, det er ordene. Og jeg kan erklære mig enig med fru Anne Baastrup og andre, der har sagt, at vi skal videre ad den vej og sikre, at der er tilstrækkelige sociale hjælpeforanstaltninger, og jeg er sikker på, at når PRO-Centret har gennemført sin treårige forsøgsperiode, kan vi vende tilbage til drøftelser med socialministeren og andre ministre om, hvordan vi så kommer videre med hensyn til at sikre, at der er et tilstrækkeligt netværk, der kan hjælpe de mennesker i det prostituerede miljø, som har brug for hjælp.

(Kort bemærkning).

Karen Rønde (V):

I Venstre er vi stadig væk meget kede af, at beskyttelsen ikke indtræffer, selv om der kun er tale om, at en mindreårig sælger sex én gang. Fordi justitsministeren i det her lovforslag og især i bemærkningerne taler så meget om, hvor vigtigt det er at beskytte mindreårige imod seksuelt misbrug i form af børneprostitution og børneporno, kan jeg ikke forstå, at man ikke vil beskytte den mindreårig, der starter sin karri-

ere med at sælge seksuelle ydelser, bare fordi den pågældende er under 18 år.

Jeg synes helt klart, det er et problem, at der skal være tale om en mere eller mindre regelmæssige virksomhed, for hvor reel er beskyttelsen så for den 16-årige, der begynder på at sælge sex? Og jeg vil gerne høre justitsministeren, om han ikke er bange for den spekulation, der kan komme i, at det ikke er kriminelt at købe sex af en mindreårig første gang, anden gang eller tredje gang.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg siger tak for ministerens meget fyldige besvarelse, men jeg synes alligevel, der var et par ting, som ikke blev berørt, men som der så blev spurgt om af ordførerne. En af tingene var, at Dansk Folkeparti spurgte, om man fra regeringens side så vil være velvilligt indstillet over for de sociale organisationer, f.eks. Reden, der gør et godt stykke arbejde, og som vel i virkeligheden kan afhjælpe mange af de her problemer, hvis de får de rette midler at arbejde med.

Og ministeren sagde, at man i Sverige har oplevet, at der faktisk ikke er nogen, der har overtrådt de her bestemmelser, idet det er sådan, at der ikke er nogen sager med personer, der har haft samkvem med prostituerede under 18 år. Men realiteten er vel nok, at det store problem er, at det heller ikke i Sverige har været muligt at håndhæve bestemmelserne på det her område, og derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge ministeren: Hvordan vil instruktionen for politiet være med hensyn til håndhævelsen af det her? Hvordan skal de tackle problemet, når det kommer til deres kendskab, at der altså i flere tilfælde har været samkvem med en person under 18 år?

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Ministeren henviste i sin besvarelse til de gode svenske erfaringer med at kriminalisere kunder til prostituerede under 18 år. Men nu er det jo sådan, som jeg var inde på i min ordførertale, at i Sverige har man truffet beslutning om at kriminalisere alle kunder. Og med de gode erfaringer, som man nu i Sverige vælger at bygge på ved fra den 1. januar 1999 at kriminalisere alle kunder, altså de gode erfaringer, som regeringen har lyttet til og hældet sit hoved til i forbindelse med forberedelsen af dette lovforslag, vil jeg da spørge ministeren, om man ikke også

her overvejer at kriminalisere alle kunder og ikke bare de kunder, som udnytter prostituerede under 18 år, og i modsat fald, hvad argumenterne så er for, at man ikke i den sammenhæng vil lytte til de svenske erfaringer, som man nu går videre med.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg tror, at jeg over for fru Karen Rønne har udtrykt regeringens opfattelse med hensyn til nykriminalisering: at vi altså mener, at der skal være tale om, at det er en person, der ernærer sig helt eller delvis ved prostitution, for at man skal kunne retsforfølge den, der har været hos den prostituerede, altså kunden, med de straffebestemmelser, der er i lovforslaget. For hvis der er tale om, at man allerede vil strafforfølge kunden første gang, får vi det dilemma, at den 18-årige unge mand, der har et forhold til en person på 16 eller 17 år, hvilket jo ikke er unormalt i forhold til, hvornår man i dag almindeligvis har sin seksuelle debut, og der i den forbindelse indgår en eller anden form for modydelse – og det behøver ikke nødvendigvis at være penge, men kan være et par nye sko eller en middag, eller hvad ved jeg – er det jo ikke meningen at vi vil kriminalisere.

Men hvis det er en kvinde eller en mand, der har udviklet det dertil, at den pågældende lever helt eller delvis af sine seksuelle ydelser, så er det, kunden bliver kriminaliseret, for så må kunden også vide, at det ikke bare er, fordi den prostituerede ønsker en eller anden form for modydelse, men det er en levevej, vedkommende er på vej ud i eller har. Og det er dér, der er tale om, at det er prostitution, af hensyn til beskyttelsen af unge mennesker under 18 år, som vi jo som samfund har en lang række forpligtelser til at beskytte, også ifølge FN's børnekonvention.

Hr. Peter Skaarup, som spørger, om regeringen er villig over for at støtte sociale initiativer over for de prostituerede, kan jeg kun besvare bekræftende: Det er vi, og det har vi været siden 1996. Og det er først under den nuværende regering, der faktisk har været sat initiativer i gang af social karakter over for de prostituerede. Så dér viser historien, at det er regeringen.

Til hr. Jann Sjørnsen vil jeg sige, at det er rigtigt, at at der har været en rapportering til os i forbindelse med den lovpakke, som blev behandlet i Riksdagen den 29. maj i år, og hvor der var en redegørelse for erfaringerne med den

nykriminalisering af kønslig omgang med personer under 18 år, som fandt sted i Sverige for flere år siden, og hvor der var opregninger af de positive erfaringer med nykriminaliseringen, som klart viste, at det havde haft en præventiv virkning, at man havde kriminaliseret kundeforholdet til prostituerede under 18 år. Men at gå videre derfra til at overføre de nye svenske bestemmelser, som ikke er trådt i kraft endnu – hvilket hr. Jann Sjørnsen også har påpeget – er regeringen ikke indstillet på.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Det er en utrolig vigtig del af forslaget, vi diskuterer i øjeblikket, og jeg er enig med justitsministeren i, at de prostituerede for så vidt er meget nemme at identificere, for man skal ikke have arbejdet i miljøet i ret mange timer, før man ved, hvem der er de prostituerede, og hvem der ikke er det; så det er ikke svært. Det svære er koblingen mellem, at der på den ene side skal være tale om en person, der er prostitueret, og på den anden side en kunde, som er klar over, at der er tale om en prostitueret, og som ikke bare har været kunde hos den prostituerede én gang, men flere gange.

Det er den kobling, der gør, at det begynder at blive svært, for hvis kunden måske kun besøger den prostituerede hver fjerde eller sjette måned, hvordan skal politiet så bevise, at der er en sammenhæng mellem tingene? Så skal man jo til at foretage registreringer af, hvor tit kunderne kommer hos de prostituerede, der er under 18 år, og sådan noget. Og så ved jeg godt, at vi allerede er ovre i det næste punkt på dagsordenen i dag, men det er jo dér, dilemmaet opstår, og dér er det, jeg egentlig synes vi allerede har tabt det, der var meningen med den bestemmelse. For meningen var jo, at der ikke skulle være nogen under 18 år, der var prostitueret, og at vi, hvis de er prostituerede, skulle tage fat i dem fra de sociale myndigheders side af og få dem ud af prostitutionsmiljøet ganske hurtigt. Og derfor kan det godt være, at det er en lidt filosofisk diskussion om, hvorvidt det overhovedet kan lade sig gøre.

For mig at se er det vigtige i det den signalværdi, der ligger i, og at vi, i det omfang det kan lade sig gøre at bevise forholdet, kan straffe kunderne. Og jeg tror, det ganske sjældent vil komme på tale, specielt hvis de øvrige myndigheder er klar til at løfte deres del af opgaven,

nemlig at få de unge prostituerede ud af miljøet.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 44: Forslag til lov om behandling af personoplysninger.

Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 8/10 98).

Forhandling

Jan Petersen (S):

Forslaget er en genfremsættelse af justitsministerens lovforslag fra sidste samling, og jeg skal derfor ikke gentage alle de synspunkter, som jeg fremførte under den sidste førstebehandling.

Grundlæggende mener vi, at lovforslaget er et godt grundlag for, at vi kan lovgive på et retligt ganske kompliceret område, hvor vi vel alle er enige om, at adgang til anvendelse af bl.a. personfølsomme oplysninger skal reguleres meget omhyggeligt.

Vi er nået et stykke, men det er selvfølgelig stadig væk et kompliceret lovforslag, vi har foran os.

Individets beskyttelse er omfattende i forslaget, og det fremstår også tydeligt – så godt, som sådan noget nu kan fremstå – for dem, det handler om, for borgerne.

Der er en omfattende beskrivelse af de rettigheder, borgerne har, i særdeleshed når det gælder anvendelsen af de personfølsomme oplysninger. Så hvad borgersiden angår, synes vi, det på alle måder er et ganske elegant lovforslag, der er lavet her.

I Socialdemokratiet har vi specielt interesseret os for § 6 og § 7, og det har andre også gjort, for det er her, de personfølsomme oplysninger reguleres. I et moderne samfund som det danske, som er præget af mange oplysninger om den enkelte borger, kan vi jo ikke have, at informationer flyder frit rundt, og derfor skal det være forbudt for uvedkommende at indhente disse personfølsomme oplysninger, og det er det så også.

Derfor er udgangspunktet, at det er forbudt, godt, men så kommer undtagelserne. Og vi har alle været i tvivl om, hvorvidt specielt de undtagelser, der er i § 7, åbner for en omfattende behandling af de personfølsomme oplysninger, men jeg mener, at vi med de mange svar, Justitsministeriet har givet til Retsudvalget, er nået langt i en afklaring af, at det faktisk er ganske godt sikret i lovforslaget, og det bekræftes også af, at det i de almindelige bemærkninger er understreget, at der ikke sigtes mod en ændret retstilstand eller ændrede behandlingsregler.

I lovforslaget er der også en række mindre rettelser, som er fornuftige. Bl.a. er der nu et endtydigt samtykkebegreb. Og de bestemmelser om oplysninger om kriminelle forhold, som findes i § 8, læser jeg også som en forbedring af den gældende retstilstand. Så i Socialdemokratiet synes vi, sagen er nået et godt skridt videre.

Så er der spørgsmålet om, i hvilket omfang det her lovforslag påvirker andre ministeriers lovgivning, som også omhandler personoplysninger, herunder de personfølsomme oplysninger. For lovforslaget er jo både en generel lovgivning, som prøver at skabe en helhed i dette vanskelige område, og samtidig en udmøntning af et EF-direktiv. Og dér forstår jeg, at de øvrige ministeriers lovgivning overholder EF-direktivet, og jeg håber så, at ministeren enten nu eller i et svar til Retsudvalget kan bekræfte det, for det vil gøre, at vi kan være tilfredse med, at den mere vidtgående regulering, som vi kender på enkelte andre ministerområder, vedrørende bl.a. helbredsoplysninger og patienters retsstilling, så ikke påvirkes af det her lovforslags vedtagelse, altså at det er muligt at have en mere vidtgående regulering dér, hvor det er hensigtsmæssigt, ud over det, der gælder i den generelle lovgivning her.

Endelig har der været en debat, også med vores deltagelse, om anvendelsen af CPR-numre til identifikation af kunder hos private, og det er selvfølgelig en følsom sag. Og betingelserne